

УДК 351:328

Гудзь П. В.¹, Зайцева А.О.²

¹д-р екон.наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. ФЕУ-313 НУ «Запорізька політехніка»

СИСТЕМНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ЄС

Стан боротьби з корупцією в Європейському Союзі (ЄС) є важливим питанням, оскільки корупція становить серйозну загрозу для ефективності демократичних інститутів, забезпечення рівних умов для економічного зростання. Антикорупційні заходи важливі для збереження демократії та правової держави. Корупція може викликати порушення закону, впливати на рівність перед законом та підривати основні принципи демократії. Корупція може викликати великі проблеми у владних інституціях, підриваючи їхню ефективність та прозорість. Антикорупційна діяльність залишається однією з ключових пріоритетних справ для забезпечення стабільності, розвитку та дотримання принципів демократії в Європейському Союзі.

Тема антикорупційної діяльності в Європейському Союзі (ЄС) є актуальною для України. Також ЄС активно підтримує реформи в Україні, зокрема у сфері правової системи, судової реформи та боротьби з корупцією.

Посилення антикорупційних заходів є важливою частиною цього підходу. Мета роботи – проаналізувати системний характер публічного адміністрування антикорупційною діяльністю в ЄС. Об'єкт дослідження – розвиток публічного адміністрування антикорупційною діяльністю в ЄС. Предмет роботи – способи визначення елементів та зв'язків системного підходу в публічному адмініструванні антикорупційною діяльністю в ЄС.

Корупція - це зловживання владою або повноваженнями для особистої вигоди чи отримання неправомірних вигод, часто шляхом підкупу, вимагань хабарів, або інших неправомірних дій. Корупційна діяльність може приймати різні форми і прояви, такі як: підкуп: надання або отримання грошей, подарунків чи вигод для впливу на дії чи рішення особи з владними повноваженнями; вимагання хабарів: незаконне вимагання грошей або інших вигод у

обмін на виконання чи невиконання певних дій; неправомірне використання ресурсів: зловживання публічними ресурсами чи фінансами для особистої вигоди; непрозорість та лобіювання: схильність до таємності та відсутності прозорості в ухваленні рішень, а також незаконний вплив груп або осіб на прийняття рішень; корупційні мережі: системи злочинних груп чи інших структур, які співпрацюють для здійснення корупційних дій.

Антикорупційна діяльність - це сукупність заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення корупційних проявів в суспільстві. Вона може включати в себе реформи в сфері законодавства, зміни в організаційних структурах, підвищення обізнаності громадськості та встановлення ефективних механізмів нагляду за діяльністю владних структур та осіб.

Системність публічного адміністрування в контексті антикорупційної діяльності в Європейському Союзі відображається у комплексному підході до протидії корупції на різних рівнях - національному, регіональному та європейському. Основні принципи та стратегії в цьому відношенні формуються у відповідних європейських документах та статтях, які спрямовані на зміцнення правової бази та інституційних механізмів боротьби з корупцією.

Принцип системності публічного адміністрування у сфері антикорупційної діяльності в ЄС передбачає:

- інтегрований підхід- організація діяльності з антикорупційного контролю та запобігання повинна бути вбудована в усі рівні публічного адміністрування - від національних до місцевих установ;

- координація та співпраця - співробітництво між різними органами, агентствами та структурами національного та міжнародного рівня сприяє ефективній боротьбі з корупцією;

- інновації та ІТ-застосування- використання сучасних технологій для виявлення, аналізу та моніторингу корупційних проявів сприяє підвищенню ефективності антикорупційних заходів;

- публічна участь та громадянський контроль - залучення громадськості до процесів антикорупційної діяльності через механізми звітності, моніторингу та участі в прийнятті рішень допомагає підвищити прозорість та відповідальність владних структур;

- законодавча та інституційна база - розвиток та удосконалення законодавства, а також створення відповідних антикорупційних інституцій забезпечують правовість та стабільність в антикорупційній сфері.

Виходячи із визначеності системи, у європейській практиці антикорупційного законодавства чітко проявляються елементи та зв'язки між елементами. Так, до органів антикорупційної діяльності відносяться Європейська прокуратура (EPPO) як незалежний європейський орган, створений для боротьби зі злочинами проти фінансових інтересів Європейського Союзу (ЄС); Європейське антикорупційне бюро (OLAF) є незалежним агентством Євро-

пейського Союзу, яке спеціалізується на боротьбі з корупцією та шахрайством та інші інституції моніторингового, контрольного, адміністративного спрямування; Європейський суд аудиторів та інші відповідальні органи.

Взаємозв'язком та відносинами, які запускають дієвість системи антикорупційного законодавства, виступають відповідні механізми та інструменти. Так, до антикорупційних механізмів можемо віднести

правові - Конвенція ООН проти корупції (UNCAC) є міжнародним правовим інструментом;

організаційні – моніторинг та оцінка антикорупційних заходів; механізм кооперації та перевірки (CVM), який застосовується Європейським Союзом для країн-кандидатів до ЄС щодо виконання ними необхідних антикорупційних та юридичних реформ перед повноцінним членством в ЄС тощо.

Проведений аналіз антикорупційного законодавства ЄС дозволив ідентифікувати конкретні антикорупційні інструменти, зокрема

адміністративні санкції - в антикорупційній політиці ЄС включають у себе систему штрафів, суспензій, конфіскації майна, а також заборони на участь у громадських закупівлях;

кримінальні санкції, в межах яких ЄС визначає стандарти та процедури щодо переслідування осіб, звинувачених у корупції;

міжнародні санкції, ефективність яких зростає, коли вони застосовуються спільно кількома країнами або міжнародними організаціями;

заборони та обмеження, які спрямовані на запобігання особам, визнаним винними в корупційних справах, виконувати певні функції або займати певні посади.

Попри системність антикорупційних заходів очільники ЄС визначають необхідність оновлення законодавчої бази ЄС щодо боротьби з корупцією, щоб у майбутньому краще запобігати корупції та боротися з нею в Європейському Союзі [1].

Висновок. Згідно антикорупційного законодавства ЄС, зокрема Директиви про боротьбу з корупцією та стратегії Європейського Союзу з підтримки реформ в галузі державного управління, системність публічного адміністрування у контексті антикорупційної діяльності є одним із пріоритетів для забезпечення ефективного функціонування демократичних інститутів та захисту прав громадян. Антикорупційні заходи спрямовані на підтримку чесності, ефективності та прозорості в управлінні справами держав та інституцій.

Системний підхід до побудови антикорупційного законодавства побудований на цілісності системи, що охоплює усі можливі антикорупційні прояви у системі публічного управління, бізнесу, ринків, цивільно-правових відносин, що вимагає і від України системних рішень, а не імітації боротьби з корупцією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. EU legislation on anti-corruption.[Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://surl.li/oukwy> (дата зверення: 5.04.2024)